Nr. 20. Lwów, środa 29. września 1920. Rok I.

Kolekcja Emila Kornasia

Wojewódzka Biblioteka Publiczna CZYTELNIA w Opolu

Wychodzi codziennie
oprócz niedziel i świąt o godzinie 7-ej wieczorem.

Redaguje Komitet redakcyjny. — Redakcja i Adm. Długosza 5.

Wojska polskie przeszły Niemen.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa d. 27. września 1920.

Na południe od Prypeci sytuacja bez zmian ważniejszych. Na północ od Prypeci bitwa trwa dalej bardzo dla nas pomyś.na. Nieprzyjaciel jest w pełnym odwrocie na całym froncie, stawiając jednakże często zacięty opór. Wojska nasze dochodzą do rzeki Szczary.

Dalej na północ oddziały nasze przeprawiły się już przez Niemen.

W walkach wczorajszych wzięto 1.300 jeńców, w tem dowódcę i adjutanta 48 p. p. sowieckiej, oraz komisarza pułkowego, 4 karabiny maszynowe, 8 dział, w tem 2 ciężkie, sztandar, oraz tabory.

Nasza kawalerja działając na tyłach nieprzyjaciela, osiągnęła rejon na północ od Lipy.

Na Suwalszczyźnie litewska artylerja ostrzeliwała nasze placówki.

Naczelne Dowództwo W. P.
Sztab Generalny.

Komunikat sztabu bolszewickiego.

Moskwa, d. 26. września 1920.

W rejonie Grodna po szeregu bitew z przeciwnikiem, nasze wojska cofnęły się na prawy brzeg Niemna.

W rejonie kobryńskim toczą się walki ze zmiennem powodzeniem.

W rejonie Płoskirowa toczą się zacięte walki około tego miasta.

Na krymskim odcinku w rejonie Marjampola toczą się walki o 20 wiorst na zachód od tego miasta. Podp. Wasiljej.

Zajęcie Lidy i Oran.

Wczoraj nadeszła do Warszawy z frontu wiadomość o odzyskaniu Lidy i Oran przez wojska polskie.

Min. Sapieha o kwestji wschodniej.

W niedzielę w południe przyjął minister spraw zagr. Sapieha dziennikarzy angielskich i amerykańskich, wobec których obszernie omawiał kwestje naszej polityki zagranicznej. Na zapytanie o widoki rokowań pokojowych w Rydze wyraził pełną nadzieję, że rokowania doprowadzą do pokoju. W sprawie pochodu wojsk polskich na wschód oświadczył, że pochód ten jest podyktowany tylko względami strategicznemi i niema bezpośredniego znaczenia politycznego. O losach terytorjów, które wojska polskie odzyskały z rąk bolszewickich specjalnie Grodzieńskiego i Wileńskiego zdaniem min. Sapiehy powinien rozstrzygnąć plebiscyt, którego przeprowadzenie mogłoby się odbyć w czasie najkrótszym drogą uproszczoną przez zaproszenie liczniejszych misji alianckich i bezpośrednie opowiedzenie się ludności miejscowej równocześnie w ważniejszych punktach tych terytorjów.

Nawiązanie rokowań z Litwą.

Dnia 26. bm. minister spraw zagr. otrzymał telegram z Kowna od rządu litewskiego, aby rząd polski wycofał natychmiast swoje wojska za linię z 8. grudnia 1910. Aczkolwiek w telegramie tym rząd litewski nie oświadczył swojej gotowości do bezwarunkowego wycofania wojsk litewskich z terytorjum Polski i nie wspomina ani słowem o podporządkowaniu się uchwałom Ligi narodów z 18, bm. Minister Sapieha w porozumieniu z szefem sztabu generalnego i wicepremierem Daszyńskim zaproponował rządowi litewskiemu ponowne nawiązanie pertraktacji bezpośrednich w Suwałkach 29. bm. celem omówienia spraw związanych z ustanowieniem linji demarkacyjnej i zagwarantowania zachowania ścisłej neutralności przez Litwę. Delegacja polska uda się do Suwałek 28. bm.

Liga Narodów, a spór z Litwą.

W sporze polsko-litewskim postanowiła Liga Narodów wystąpić czynnie, by nie dopuścić do rozlewu krwi między Polską a Litwą. W tym celu postanowiono wysłać komisję międzysojuszniczą angielsko-francusko-włosko-belgijsko-hiszpańską, która ma sprawę zbadać na miejscu.

Nawiązanie rokowań handlowych z Czechami.

„Ilustr. Kurjer" pisze: Delegacja polska, zdając sobie sprawę z ważności układów, nawiązała onegdaj ponownie obrady z delegacją czeską.

W ciągu wczorajszych obrad nastąpiło znaczne zbliżenie się obu delegacji. Ustalono ilości węgla i koksu, jakie mają być dostarczone Polsce, oraz ilość ropy dla Czech. Kwestja cen ropy o tyle została uregulowana, że Czesi zgodzili się uznać jako obecną cenę ropy 1000 marek polskich za 100 kg. W dalszym ciągu obrad wybrano ściślejszy komitet z obu stron, który wypracował projekt umowy obejmującej uregulowanie sprawy cen na przyszłość oraz ustalenie stosunku danej ilości wagonów węgla do odpowiedniej ilości cystern ropy.

Dokoła rokowań pokojowych.

Reszta delegacji wyjeżdża.

Dnia 27. bm. udała się do Rygi dalsza część członków delegacji, która wyjazd swój opóźniła, skutkiem nieprzewidzianych okoliczności.

Podsekretarz stanu p. Wróblewski, szef departamentu p. Olszewski wyjadą po zorganizowaniu się komisji.

Skład delegacji sowieckiej.

Skład delegacji sowieckiej został obok dawnych członków uzupełniony w sposób następujący:

Sekretarzami są Lorenz (Łoziany) i Szemiachin (?) Rzeczoznawcami wojskowymi są Poliwanow i Nowickij, w sprawach finansów Okolegon i Piczeza, ekonomicznych Rozenblatt, prasowych Rozenblatt. Pomocnikami są Kielewicz i Wasilewskij. Z polskich komunistów jest Wacław Tański.

Poliwanow umarł.

Były rosyjski minister wojny gen. Poliwanow, który po przybyciu do Rygi zachorował ciężko na żołądek, zmarł 25. bm. Z powodu tego wypadku doznały rokowania pokojowe, które wyznaczone były na wczoraj, krótkiej zwłoki. Najbliższe plenarne posiedzenie ma się odbyć 27. bm.

Bolszewicy mordują księży polskich.

Z wyzwolonych przez oręż polski obszarów Wschodniej Małopolski dochodzą wstrząsające wieści o zachowaniu się komisarzy i żołdaków sowieckich wobec naszego duchowieństwa.

W Firlejówce, pod Krasnem, zamordowali bolszewicy tamtejszego proboszcza ks. Adama Małaczyńskiego w chwili, gdy nie chciał dopuścić do grabieży naczyń kościelnych.

W Stanisławczyku koło Brodów padł ofiarą bolszewickich bandytów proboszcz miejscowy ks. Andrzej Jaskółka, 70-letni starzec. Bito go i męczono w ten sposób, iż po upływie kilku dni wyzionął ducha.

Podobnie pod Bóbrką zamordowano kleryka drugiego roku seminarjum duchownego Franciszka Osadczuka, którego kozacy zarębali szablami pod pozorem, iż zajmował się werbunkiem ochotników do armji polskiej.

Z raju bolszewickiego.

Z mowy Trockiego o przesileniu transportowem wychodzą obecnie na jaw następujące cyfry, dotyczące położenia przemysłu rolnego: Wedle „Izwiestija" z 1.513 fabryk było 100 uruchomionych, 95 prc. robotników strajkuje przymusowo z powodu braku surowców. Ze względu na brak opału i surowca nędza gospodarcza jest bardzo wielka. 60 prc. całej produkcji jest przeznaczony dla armji czerwonej. Z powodu ogólnego zastoju produkcji istnieje tylko 12 prc. potrzebnych towarów.

Spiski przeciwko rządowi bolszewickiemu trwają tak samo jak i rozstrzeliwania na podstawie sądów wojennych. W jednym z numerów „Izwiestija" podano, że z powodu wykrycia spisku rozstrzelano 114 osób a 15 skazano na roboty przymusowe. W Jekaterynburgu rozstrzelano 7 osób, 15 skazano na roboty przymusowe.

Gen. Iwaszkiewicz dowódcą O. G. warszawskiego.

„Gazeta Warszawska" podaje: Piastujący stanowisko dowódcy O. G. warszawskiego gen. Trzaska-Durski ustąpił, a stanowisko to objął obrońca Lwowa generał Wacław Iwaszkiewicz.

Niemcy uciekają z G. Śląska.

Dzienniki niemieckie donoszą z Wrocławia, że w ostatnich dniach przybyło tam przeszło 1000 rodzin niemieckich z G. Śląska. Objawia się masowa ucieczka górnośląskich Niemców.

Ojczyźnie pomożesz a sam skorzystasz!

Dnia 1. października br. państwo nasze przystępuje do zrealizowania uchwalonej przez Sejm 16. lipca br. nowej pożyczki wewnętrznej pod nazwą **„4 proc. państwowa pożyczka premjowa“**, w wysokości do 5 miljardów marek polskich. Obligacje tej pożyczki, posiadające wszelkie prawa papierów pupilarnych, przynosząc 4-procentowy dochód wolny od podatków, od kapitałów rentowych, dają pozatem możność wygrania wysokiej premji w kwocie miljona marek.

Premja powyższa będzie wylosowana, choćby osiągnięto ze sprzedaży obligacji sumę niższą, niż preliminowana, w każdą sobotę, począwszy od 6. listopada br. w ciągu pierwszych 20 lat, a w ciagu następnych lat 20 będzie się odbywała amortyzacja pożyczki w drodze losowania.

Nowa pożyczka jest bezwzględnie racjonalnem zabezpieczeniem oszczędności i najzupełniej pewną lokatą kapitału dla wszystkich warstw ludności w Polsce, lokatą tem korzystniejszą, iż przy wprowadzeniu waluty polskiej zapewnia posiadaczom tej pożyczki przerachowanie jej po kursie o 10 prc. wyższym od kursu, ustalonego dla wymiany znaków obiegowych tj. obecnych marek polskich.

Skarb państwa mając poważne podstawy do wypuszczenia pożyczki po kursie wyższym nad wartość nominalną, postanowił jednak nie tylko liczyć obligacje po cenie nominalnej tym wszystkim, którzy nabędą pożyczkę do dnia 6. listopada, lecz i nie doliczać odsetek, naturalnie, iż nabywcy późniejsi korzystać z tego przywileju nie będą mogli.

Usunięte wszelkie formalności oraz wszelkie skomplikowane manipulacje przy nabywaniu pożyczki. Nabywca otrzyma niezwłocznie obligacje na okaziciela, opiewającą na sumę 1000 marek polskich, podobną do kursującego obecnie „Kościuszkowskiego“ banknotu 1000-markowego, zawierającą oprócz 40 kuponów rocznych 40 markowych, jeden kupon większych rozmiarów do zrealizowania ewentualnego miljonowej premji, wypłacanej w razie wygrania przez oddziały polskiej krajowej kasy pożyczkowej bez jakichkolwiek potrąceń i nie później niż w 14 dni od daty przedstawienia odnośnej obligacji.

Państwowa pożyczka premjowa, mimo miljonową premję, wylosowania w każdą sobotę, nie może w żadnym razie być utożsamiana z loterją, gdyż wyklucza ona cechę każdej loterji, ryzyko grającego. Obligacja tej pożyczki, bez względu na wylosowanie lub niewylosowanie premji miljonowej, jest walorem, dającym posiadaczowi procent z góry określony, terminowo zagwarantowany, jest papierem, który niezależnie od t. zw. „szczęścia“ posiadacza, zawsze posiada wartość realną i cenę pewną na obszarnym rynku Polski.

Lokata pieniędzy w obligacjach 4 prc. państwowej pożyczki premjowej nie pozbawi posiadaczy możności posługiwania się niemi w bardzo wielu przypadkach, jak gotówką, gdyż obligacje będzie można składać w pełnej wartości nominalnej jako kaucję przy zawieraniu kontraktów ze skarbem państwa, oraz jako kaucje, składane do depozytów wszelkich instytucji rządowych w wypadkach, gdy prawo przewiduje składanie kaucji pieniężnych.

Kuponami pożyczek będzie można płacić cła i podatki państwowe, wymieniać zaś je na gotówkę we wszystkich oddziałach polskiej krajowej kasy pożyczkowej, pocztowej kasy oszczędności, w kasach skarbowych, oraz innych instytucjach upoważnionych przez ministerstwo skarbu.

Aby zapewnić posiadaczom pełne bezpieczeństwo kapitału lub oszczędności, ulokowanych w tej pożyczce, aby uchronić przed pożarem, kradzieżą lub zgubą, rząd polecił polskiej krajowej kasie pożyczkowej i pocztowej kasie oszczędności przyjmowanie bez żadnej zgoła opłaty na przechowanie obligacji pożyczki premjowej.

Każdy Polak, nabywając pożyczkę powyższą, spełni czyn obywatelski, gdyż dostarczając państwu gotówki, znajdującej się w kraju, powstrzyma konieczność wypuszczenia nadmiernej ilości znaków obiegowych, w ten sposób przyczyni się do podniesienia waluty naszej, a tem samem majątku własnego.

Popieranie tej pożyczki, propagowanie jej wśród wszystkich warstw ludności w Polsce i skłanianie do nabywania jest czynem obywatelskim, obowiązkiem każdego, kto pragnie przyjść państwu z pomocą a radą dobrą i celową służyć rodakom.

Prez. Witos w Brodach.

Prezydent ministrów Witos przybył w niedzielę w południe w towarzystwie Gen. Del. Rządu Dra Gałeckiego i Szefa Sekcji Studzińskiego do Brodów. Na dworcu powitali prezydenta ministrów pułkownik Herbert, marszałek powiatu brodzkiego Bocheński, starosta Marynowski i reprezentacja wojskowości, poczem udał się prezydent ministrów do miasta, witany przez tłumy ludności miejscowej, zgromadzonej przed budynkiem Starostwa. Tu przemówił marszałek Bocheński, witając prezydenta ministrów imieniem powiatu i zastępca burmistrza Morgenstern imieniem miasta. Prezydent Witos wygłosił z balkonu domu Starostwa dłuższe przemówienie do zgromadzonych mieszkańców miasta i wsi okolicznych, zapewniając, że rząd uczyni wszystko co będzie w jego mocy, aby ciężko nawiedzionej przez najazd bolszewicki ludności przyjść z jaknajwydatniejszą pomocą, doraźną a zarazem zapewnił, że wojna jaką obecnie Polska prowadzić musi, nie ma na celu ani zaborów ani ujarzmienia kogokolwiek z obywateli. Na sztandarze wojsk i w programie rządu jest hasło zabezpieczenia wolności dla wszystkich obywateli oraz zakończenie wojny i przywrócenie spokoju.

Po tem przemówieniu, gorąco oklaskiwanem udał się prez. Witos do biura Starostwa, gdzie przyjmował reprezentantów miasta i powiatu. Najpierw proboszcz miejscowy ks. Kraus, potem reprezentanci miasta, wójtowie wsi ruskich, koloniści polscy z powiatu i inni, przedstawili okropne stosunki, jakie zapanowały w Brodach i wsiach okolicznych skutkiem najazdu bolszewickiego. Tyfus i czerwonka dziesiątkuje ludność, brak odzieży, butów, bielizny, zboża, mąki, soli, środków leczniczych, bydła, koni. Wszystko to zrabowali bolszewicy, pastwiąc się szczególnie nad kolonistami polskimi, których doszczętnie zrabowali.

Prezydent Witos polecił zawiązanie miejscowego komitetu ratunkowego, któremu rząd dostarczy produktów spożywczych, trochę odzieży, zboża na zasiew i wszystko co będzie mógł dla rozdziału między ludność. Generalny Delegat Rządu Dr. Gałecki złożył do rąk Starosty znaczną sumę jako zapomogę doraźną.

Po posłuchaniu udał się p. prezydent ministrów wprost ze Starostwa w dalszą podróż do Złoczowa, Tarnopola i innych miejscowości w wschodniej Małopolsce.

PORADNIK ŻOŁNIERSKI.

W „Gazetce żołnierskiej“ zostaje pod tym tytułem otwarta osobna rubryka. W niej będziemy udzielać odpowiedzi i wyjaśnień na pytania, z jakiemi zwróci się do nas żołnierz.

Jeśli masz żołnierzu jakie wątpliwości, lub chcesz się o co zapytać, wyślij list lub kartkę do redakcji „Gazetki żołnierskiej“, a w Gazetce wyczytasz niebawem odpowiedź dla siebie. Adres redakcji: **Lwów, ul. Długosza 5.**

Nowy premjer francuski w Polsce.

Z Paryża donoszą: Nowy prezydent ministrów francuski Leygues w swojem wstępnem przemówieniu w izbie wygłoszonem przy omawianiu stosunku do Polski powiedział: Krytykowanie Francji za poparcie, jakiego udzieliła Polsce zdziwiło mnie albowiem słuchając tych krytyk pamiętałem zawsze o dawnych tradycjach republikanów i socjalistów francuskich. Byli oni zawsze najgorętszymi zwolennikami odbudowania państwa polskiego i naprawienia krzywdy popełnionej w r. 1772 (oklaski). Czyżbyście się wahali zaznaczyć swe sympatje obecnie, w chwili wymagającej już tylko ostatniego wysiłku, aby zapewnić tryumf prawa. Zdaniem rządu lojalność, tradycje i interes Francji nakazują nam popierać Polskę w okresie trudności, które przeżywa i pomódz jej w ostatecznem ugruntowaniu politycznem.

Armja dla roli.

Wydział prasowy ministerstwa spraw wojskowych komunikuje następujący rozkaz ministra Sosnkowskiego.

Wojskowość pomna swoich obowiązków obywatelskich, a powodowana uczuciem wdzięczności względem społeczeństwa, od którego w niedawno minionych ciężkich chwilach doznała wydatnego poparcia, pragnąc się odwdzięczyć za doznaną pomoc materjalną, a przedewszystkiem moralną, organizuje obecnie akcję pod hasłem: Armja dla roli. Konieczność dalszej wysyłki dla armji w polu nie dozwala niestety pospieszyć z tak wydatną pomocą, jakby sobie tego minister spraw wojskowych życzył. Z tego powodu pomoc wojskowa dla roli rozciągnięta być może na te powiaty, które najbardziej ucierpiały wskutek inwazji bolszewickiej, a dotyczy to powiatów województwa białostockiego, warszawsk., położonych na wschód od rzeki Wkry, na wschód od przyczółka warszawskiego, dalej powiatów województwa lubelskiego położonych na wschód od Wisły i Wieprza, w końcu tych powiatów, które były nawiedzione inwazją bolszewicką.

Cel akcji stanowi przyjście z pomocą w kopaniu ziemniaków i okopowizn, w zwózce tychże oraz innych ieszcze pozostających w polu produktów rolnych, w orce oraz zasiewie oziminy. W związku z powyższą akcją wojsko obejmuje dostarczenie żołnierzy do powyższych prac, dostarczenie środków transportowych, zaprzęgów w miarę możności samochodów ciężarowych itd., a w końcu trwałe albo czasowe odstąpienie części koni wojskowych.

Rozkaz zarządza szczegółowy sposób, w jaki w pomocy tej mają uczestniczyć poszczególne okręgi generalne. Pan minister nakazując bezzwłoczne przeprowadzenie powyższej akcji zaznacza, że tylko bezzwłoczna pomoc ze względu na krótki czas, jaki nas jeszcze dzieli od nastania chłodu i mrozów, przyczynić się może do osiągnięcia celu i oczekuje, że wszyscy dowódcy okażą zrozumienie dla tej nader ważnej akcji i pośpieszą z najdalej idącą inicjatywą w jej przeprowadzeniu. Zakończenie powyższej akcji naznaczył p. minister na 31. października 1920 r.

O marynarzy polskich.

Ponieważ znaczna ilość kandydatów do szkoły morskiej w Tczewie wstąpiła do armji ochotniczych a tem samem nie miała możności złożenia w lipcu br. egzaminów wstępnych, przeto uwzględniając powyższe dane, departament spraw morskich zarezerwował dla ochotników Wojsk Polskich 15 miejsc na wydziale nawigacyjnym i mechanicznym. Ubiegający się o przyjęcie powinni przesłać pod adresem: Tczew. Szkoła morska — przed dniem 5. października br. następujące dokumenty:

1. Świadectwo zwolnienia od wojska lub zezwolenie od władzy wojskowej na wstąpienie, 2. świadectwo ukończonych przynajmniej 7 klas szkoły średniej, 3. świadectwo lekarskie zdatności do służby morskiej, (nienaganny wzrok i słuch, brak wszelkich wad fizycznych i chorób chronicznych), 4. świadectwo szczepienia ospy. 5. Zgodę rodziców lub opiekunów na zobowiązanie się do przestrzegania regulaminu szkoły i ponoszenia kosztów nauki i utrzymania. 6. Własnoręcznie skreślony życiorys.

Przyjętych zawezwie się do szkoły. Prócz tego rada szkolna ma prawo poddać niektórych kandydatów egzaminowi z przedmiotów, które uzna za potrzebne

Dodatkowych informacji udziela Sekcja Personalno-szkolna, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 2.

Z Polski i ze świata.

Owacja na cześć amerykańskiego posła w Warszawie. W niedzielę wieczorem w Teatrze Wielkim w Warszawie zgotowała publiczność serdeczną owację amerykańskiemu posłowi Gibsonowi. Przybył on do teatru w otoczeniu członków Amerykańskiego Czerw. Krzyża. Posła Gibsona wprowadził do loży dyr. Młynarski i wygłosił serdeczne powitalne przemówienie. Publiczność wysłuchała stojąc hymnu amerykańskiego i gorąco przyjaciela Polski aklamowała.

Aresztowanie polskiego kurjera dyplomatycznego. Pisma donoszą z Berlina, że policja wrocławska aresztowała polskiego kurjera dyplomatycznego podczas jazdy z Berlina do Opola przyczem odebrano mu pocztę dyplomatyczną. Poseł polski w Berlinie wniósł natychmiast do rządu berlińskiego energiczny protest.

Internowanie bisk. Łozińskiego. Z Rygi donoszą, że biskup Łoziński w Mińsku został przez bolszewików internowany w klasztorze za to, że wygłosił przemowę do członków delegacji polskiej.

Wybuch amunicji w Gdańsku. Wczoraj w południe w t. zw. wolnym porcie nastąpił wybuch amunicji przeznaczonej dla Polski. Amunicję po wyładowaniu z okrętu ładowano do wagonów. W czasie manewrowania pociągu nastąpił wybuch w jednym z wagonów w którym znajdowały się granaty ręczne. Wybuch na szczęście nie spowodował wielkich szkód. Dwie osoby zostały ranione.

Bydło spada. Z Królestwa donoszą o znacznej obniżce cen żywego bydła i wieprzy. W warszawskich handlach manufaktury obniżono także ceny.

Drukarnia i Introligatornia D. O. G. we Lwowie, ul. Leona Sapiehy 77. 1634 80